

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1715. usque ad annum 1718

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 54. Sacri Cardinalium Collegii epistola ad eundem Cardinalem Noaillium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67649)

cujus propositiones sunt capaces, damnatus fuerit sensus. De hoc Acceptantium Judicio Pontifex certior factus, nec doctrinæ articulos, nec hoc scriptum ultra sibi exhiberi sustinuit. Aliud vero turbidos conciliandi medium exposuit; Rohanius Cardinalis; censuit enim, conventum esse cogendum, cui omnes Franciæ Episcopi libere interesse possent: cum autem Pontifici significaretur, in hoc Conventu Bullam ab Opponentibus esse explicandam, hosque suæ doctrinæ articulos approbari, esse petituros, & Noailium se Bullam acceptaturum adeo non promississe, ut etiam palam declararit, quod suam acceptationem, si quam facturum, ad suas explicationes restricturus esset, hinc Pontifex a pluribus aliis Episcopis sollicitatus, totus in eo erat, ut hujus Conventus consilium dissiparet.

§. LIV.

Sacri Collegii epistola ad Cardinalem Noailium.

Inter tot turbarum motuumque accessiones summus Pontifex consilia, quæ eidem nuper Cardinales suggererant, seria mente revolvit, & post tot frangendæ pertinaciæ media incassum adhibita tentandum censuit, an non

*Refut. du
Mem. t. 2.
pag. 20.
Temoig. de
l'Eccl. Univ.*

R 5

Noail-

Sæc. XVIII. Noaillius per amicabilem Epistolam
 A. C. 1716. mine totius S. Collegii dandam ad

Vid. p. 251.

jectionis debitæ tramitem reduci
 set. Ipfus ergo ejusmodi epiftolæ
 pum confecit, eam sæpius ad limam
 revocavit, & quæcunque vel minus
 vel exprobrationem vel asperum quod
 faperent, expungi voluit. Statuit
 super Pontifex unacum hac S. Collegii
 epiftola etiam tres alias transmitti
 literas, & quidem unam ad Regni
 gentem, quem hortaretur, ut Catho-
 nalium studia adjuvare & extremam
 hunc charitatis conatum fulcire vel
 alteram vero ad Epifcopos Acceptan-
 tes, ut & ipfi cum S. Collegio & Re-
 gente ad reducendum Noaillium fua
 jungerent operam, & denique tertiam
 contra Facultatem Parisinam. Pater
 quam Pontifex hoc fuum confilium ma-
 nifefterat, eidem Cardinalis Tremou-
 lius libellum Italico idiomate fcriptum
 obtulit, in quo rogabatur, ut in
 Epiftola ad Epifcopos Acceptantes
 fertis verbis declarare velit, quod
 fine atroci nominis fui injuria a ma-
 volis incafaretur, perinde ac fi SS. A-
 guftini ac Thomæ doctrinam circa Pre-
 destinationem gratuitam, & gratiam
 ex fe efficacem damnare voluerit, cui
 tamen nil aliud intenderit, quam
 rores a Tridentina Synodo & fuorum
 Pre

Prædecessorum Constitutionibus contra Sæc. XVIII.
 Jansenium damnatos proscribere, & A. C. 1716.
 characterem Veteris Testamenti a Novo
 distinguere, meritum & fidei necessi-
 tatem, charitatis excellentiam, & pœ-
 narum timorem utilem stabilire, &
 circa absolutionem Sacramentalem In-
 structiones Divi Caroli confirmare
 quæsierit. Verum Pontifici, quid rei
 subesset suboluit; hac enim ratione,
 suæ Constitutionis explicationum spe-
 ciem subdole extundere, & Pontificem,
 ut suæ intentionis testimonium daret, te-
 mere adigere tentabant, id enim Che-
 valierus adhucdum Romæ agens, per
 Tremollium Cardinalem a Papa obti-
 nere adlaborabat. Sub idem tempus
 Bentivoglius Papæ Nuntius eidem
 Noailii literas die decima sexta Au-
 gusti ad Duacenses Magistratus datas
 transmisit, in quibus hic Cardina-
 lis eisdem, quod cujusdam Pro-
 fessoris Thesin, qui Cl. Propositione-
 nes juste damnatas propugnave-
 rat, die sexta ejusdem Mensis sup-
 presserint, grates rependit, eisque de-
 digne adimpleto Ministerii sui munere
 gratulatus in ampliora excursurum se
 elogia testabatur, nisi in eadem causa
 partem haberet. Insuper idem Nun-
 tius Pontificem rogabat, ut sui pro-
 missi memor Sorbonæ insultus repri-
 meret,

Sæc. XVIII. meret, & sine ulla mora celebrandi
 A. C. 1716 conventus molimina dissiparet.

Tot sollicitationibus instigatus, & tam injuriosam Opponentium repugnantiam indignatus Pontifex, Congregationem quorundam Cardinalium habuit, & præfatas literas Parisios seposita omni tergiversatione mittere decrevit. Igitur eadem adhuc die Acacjoli Decanus S. Collegii Episcoporum nomine Cardinalium Episcoporum eodem Cardinale Decano, & a Paulutio nomine Presbyterorum, necnon a Pamphilo nomine Cardinalium Decanorum subscriptam ad Tremollium Cardinalem per Allemanium Secretarium transmisit, eo fine, ut illam Parisiis mitti curaret. Tremollius vero temporis angustias, proximum Pegalini discessum, variasque causas obtendebat, ex quibus tergiversationibus Pontifex facile cognovit, Tremollium S. Collegii literas haud transmissurum nisi prævia desuper notitia Regenti fuisset a Pontifice data, mox ergo Clemens Papa suas quoque literas eundem Aurelianensem Ducem Regni Administratorem adjunxit; Epistola autem S. Collegii die decima sexta Novembris data erat tenoris sequentis.

Sæc. XVIII.
A. C. 1716.*Reverendissime in Christo Pater &**Domine, Frater & Collega noster
Charissime, salutem & sinceram in
Domino charitatem.*

„Ubi primum Dominus noster inte-
gram causæ seriem, quæ ad notissi-
mam suæ Sanctitatis Constitutionem,
cujus initium est: Unigenitus Dei Fi-
lius, jam ante tres annos editam per-
tinent, nobis in generali cætu con-
gregatis aperire dignatus fuit, ac do-
lenda illa omnia, quæ ex diuturna ni-
mis illorum Episcoporum, qui isthic
eandem Constitutionem ea, qua paret
submissione nondum susceperunt cun-
ctatione provenerunt, & in dies pro-
veniunt luculenter enarravit: Quam-
vis hæc ipsa jam pridem multorum li-
teris & sermone, imo etiam fama ipsa
nuntiante nobis innotuissent, magno
tamen dolore uberiores illorum
explicationem, a Sanctitate sua nobis
factam accepimus. Cum vero insu-
per ut præsentibus hisce tam gravibus,
imo & futuris forsan gravioribus ma-
lis opportune occurratur, ea jam a
Sanctitate sua decerni remedia incau-
divimus, quæ etiam Dominationem
tuam reverendissimam unicuique no-
strum non minus charitate, quam
gradu

Sæc. XVIII. „gradu conjunctissimam afficerent; in

A. C. 1716. „posthabitis rejectisque iis, quibus de

„tinetur difficultatibus, quantociens

„præfatæ Constitutioni se submittere

„adeo perturbati fuimus, ut mærorum

„animi nostri conceptum nulla lenitate

„ratione potuerimus. Quapropter

„mature perpensa nostrarum partium

„esse duximus, enixe Clementissimæ

„Pontificem deprecari, ut paulisper de

„creta suspendere vellet, iisque inter-

„rim fraternæ charitatis officiis nos

„fungi permetteret, quæ constans nos

„stra erga te benevolentia, Ecclesie

„Pax, Regnique istius Salus jure

„merito a nobis deprecari videbantur.

„In magnam porro spem erigebantur

„D. T. Romanam, pro singulari suo in sacra

„nostrum Collegium studio, tum te

„nigine excepturam esse solida hæc

„genui amoris nostri argumenta: tum

„etiam impense curaturam, ut Christi-

„ana Republica optatissimum illud, quod

„jam diu præstolatur, gaudium vellet

„uberrimum nostrarum literarum fru-

„ctum perciperet. „

„Petitam moram non extorsimus

„sed illam facile sanctissimus Pater in-

„dullit, cui nimirum nihil magis con-

„est, quam ut in ejus paternum com-

„plexum quam celerrime venire con-

„tendas. Quinimo propositum nostrum

„plu-

„plurimum commendavit, non exigua Sæc. XVIII.
„spe fretus, quod D. T. Rma, quæ alias A. C. 1716.
„in Apostolicam Sedem obsequii egre-
„gia edidit monumenta, nunc pariter
„officiis nostris adducta, memoratam
„Constitutionem absque uberiore mora
„ad sinceræ, integræ promptæque obe-
„dientiæ nostræ Normam complexu-
„ra sit.,

„Nos vero te hanc in sententiam
„nobiscum eo certius deducendum
„esse confidimus, quod per hæc tem-
„pora a factiosis hominibus laps omnis
„movetur, ut prope divulsus ac peni-
„tus divisus ab illo peculiari nexu vi-
„dearis, quo nos invicem colligamur,
„& universus ordo noster summo Pon-
„tifici tanquam supremo Ecclesiæ ca-
„piti artissime conjungitur, licet enim
„nos minime lateat fallaces istas, &
„insidiosus artes ab illis adhiberi, ut
„tui nominis amplitudine splendidum
„pravæ doctrinæ patrociniam compa-
„rent, eamque populis hoc veluti leno-
„cinio facillius ingerant, non tamen
„illata tibi injuria exinde minuitur,
„sed maxime augetur; improbi liqui-
„dem homines isti tantæ calumniæ
„occasionem forsitan nacti sunt, ab illa
„animi lenitate, qua ut illis omne per-
„fugium eriperes vanis cavillationibus
„cludendæ Constitutionis, opportunum,
„judi-

Sæc. XVIII. „judicasti ab illa promulgatione ab
 A. C. 1716. „nere, donec Sanctitas sua sedandis
 „ferebatur, jam commotis super ea
 „in Gallia turbis, necessaria remedia
 „suppeditaret. Hinc enim factum est
 „ut palam fidenterque jactarent, D. N. I. H. S. P.
 „Romanam, eisdem ac illi prohibentibus
 „rationibus a suscipienda Constitutione
 „deterri: tuam proinde & illorum
 „hac in re promiscue causam agi, esse
 „que a te probari ab aperto Confessione
 „tutionis hujusmodi tenore alienum
 „mos sensus, quos ei falso non minus
 „quam imprudenter conantur affingere
 „perinde ac si nimirum Constitutio ipsa
 „quæ in iis, quas improbat propositio
 „nibus, aut pridem damnatos, aut non
 „ter adinventos errores contineri dicitur
 „edicit, ea insuper perfringeret, quæ
 „nec nova sunt, nec alias unquam dicitur
 „nata fuere. Ita scilicet mentire libere
 „perditionis filiis, ut per summam ca
 „lumniam effatire etiam possent, eadem
 „Constitutione præcipuam eamque læ
 „dabilem Ecclesiasticæ Disciplinæ viam
 „infringi, solidiora Christianæ illius
 „institutionis, quæ de moribus est, funditus
 „menta subverti, imo quod horrentius
 „referre, ipsamet orthodoxæ fidei dog
 „mata labefactari. Verum cum præter
 „itarum rerum memoria doceamur, id
 „circo Romanam Beati Petri Aposto
 „lorum

„lorum Principis Cathedram sæpe ma-
 „lorum hominum conatibus impeti, ut
 „bonorum fides atque constantia ma-
 „gis eluceat, omnino persuasum ha-
 „bemus fore, ut, quemadmodum re-
 „tro actis temporibus in similibus Ec-
 „clesiæ perturbationibus, sapientissi-
 „mus quisque, ne a recta veritatis se-
 „mita deflesteret, Sedi Apostolicæ fir-
 „mius adhæsit, ita D. T. Rma, pro sua
 „sapientia & pietate, his in Ecclesia
 „exortis diffidiis tenacius eidem sanctæ
 „Sedi obstringenda sit, sicque fiet ut
 „hæc procella non ad obscurandam,
 „sed ad magis illustrandam fidem glo-
 „riamque tuam excitata esse videntur.,

Sæc. XVIII.
 A. C. 1716.

*Si qua igitur consolatio in Christo, si
 quod solatium Charitatis, si qua
 Societas Spiritus.*

„Impleat Dominatio tua Reveren-
 „dissima gaudium nostrum, ut idem
 „sapiamus unanimes, nec diutius a No-
 „bis & aliis Galliæ Confratribus suis
 „Episcopis, ceterisque per universam
 „Ecclesiam Antistitibus dissentiat; quid
 „enim ad fragendam rebellium contu-
 „maciam, qui magis ipsa indurantur in-
 „dulgentia, superest, nisi ut pastores
 „ipsi inexpugnabilem illam & incon-
 „cussam concordiam, in qua fidei no-
 „stræ stabilitas tota consistit, perpetuâ
 „fir-

Hist. Eccles. Tom. LXIX.

S

„fir-

Sæc. XVIII. „firmitate fervantes, prompto & fe-

A. C. 1716. „cero erga Apostolicum decretum ob-

„sequio facem præferant ac reluctant-

„subditos consueto sacrorum Canonum

„rigore compellant? „

„Te ipsum hac in re consulas, Pa-

„ter & charissime collega noster, qu-

„tuis olim ad Sanctitatem suam dat-

„literis (quarum nos nonnisi singula-

„cum voluptate maximaque tui grat-

„reminiscimur) nihil tibi optatius es-

„aperte professus fuisti, quam ut Co-

„episcopis tuis ac Catholicis omnib-

„fidei & observantiæ in Apostolic-

„Sedem non modo socius esses, sed præ-

„esses & præires. „

„Nonne experientia sua probe nota-

„D. T. Rma, quoties ita se gessit ut

„ditamque a majoribus nostris viam re-

„tinuit, toties uberrimam suæ pietatis

„laudem comparasse & factiosos homi-

„nes obmutuisse? incertum igitur tibi

„& fluctuantem animum tandem con-

„firmet. Hoc a te effusis precibus pe-

„timus & jure speramus; siquidem tu

„intelleximus, ea te mente Constitutio-

„tionis promulgationem distulisse, non

„nullasque prius Sanctitatis suæ expli-

„cationes exoptasse, quod censueras

„Majorem Pontificio Decreto observan-

„tiam haberi, certam nobis spem fecer-

„mus, omnino futurum esse, ut statim

„ac cognoviffes idipfum, nequaquam
 „in ipfum hujus S. Sedis honorem, fed Sæc. XVIII.
A. C. 1716.
 „contemptum accipi, nemo te prom-
 „ptius atque paratius in Apoftolico ju-
 „dicio conquiefceret. Qua quidem re
 „nihil nobis lætius, nihil tibi glorio-
 „fius, nihil Sanctitati fuæ acceptius,
 „nihil Ecclefiæ falubrius, totique ne-
 „gotio breviter expediendo utilius pote-
 „rit evenire; neque dubitamus, quin An-
 „tiftites illi, qui tecum sentiunt, facile
 „ac libenter illufre tuum exemplum
 „fint fecuturi.,,

„Sincero tandem ac ferventi amori
 „nostro indulgeat D. T. Rma, ut libere
 „dicamus in tanto Religionis discrimi-
 „ne ita fibi conftituendum effe, ut splen-
 „diæ fuorum natalium nobilitati, præ-
 „claræ fuæ virtuti ac eximiæ pietati
 „nullum inde exoriatur detrimentum;
 „fed potius Gallia, Roma, univerfaque
 „Ecclefiæ fpectantibus, facrum noftrum
 „Collegium lætari merito poffit, quod
 „te in priftinum fummi Pontificis amo-
 „rem reftituerit, exploratumque omni-
 „bus fiat, S. R. E. Cardinales non mi-
 „nus folemnis jurifjurandi Religione,
 „quam arctiffimis vinculis Apoftolicæ
 „Sedi, præ ceteris obftriçtos, in illius
 „cultu & veneratione alios non fequi
 „fed antecedere, nec unquam ab ejus
 „obedientia fe fubtrahere; fed in illa
 S 2
 „tan-

Sæc. XVIII. „tanquam obsequentissimos filios
 A. C. 1716. „stantissime perseverare. Nos inter
 „Dominationi tuæ Reverendissime
 „Deo opt. max. omnia fausta pre
 „mur.,

*Datum Romæ sub Sigillo Trium nostrorum
 Ordine priorum. Die 16. Novembris
 1716. Sede plena.*

§. LV.

Pontificis literæ ad Regni Regentum

Epist.
pag. 2187.
Lafit. l. c.
pag. 257.

Epistola autem, quam Pontifex
 Philippum Regni Gallici Moderatorem die vigesima tertia Novembris
 perscripserat, erat hujus tenoris:

„Etsi perspecta tua pietas, & quæ
 „Nobis ab ipso susceptæ a Te istius
 „gni administrationis primordio per
 „citus es, auctoritatis tuæ præfidem
 „spem minime dubiam Nobis ingere
 „rent, te omni ope ac studio curatur
 „esse, ut gravissimum diuque ni
 „protractum negotium Constitutionis
 „nostræ, cujus initium est: *Unigenitus*
 „tus &c. cum Ecclesiæ plausu, ac pro
 „sus ex animi nostri sententia confis
 „retur: certius tamen atque explora
 „tius ejusdem propositi & voluntatis
 „tuæ argumentum, ac pignus acci
 „pimus, cum dilectus filius noster
 „sephus S. R. E. Cardinalis de la T
 „moill